

Περίληψη - Abstract

Μπαλιτσάρη Ανθούλα: «ΑΡΓΟΣ. Οι Μεσοελλαδικές (ΜΕ) καταβολές ενός διαχρονικού αργολικού κέντρου. Νέα δεδομένα για τη ΜΕ I-II περίοδο από τη Νότια Συνοικία»

Στο πλαίσιο της παρούσας διδακτορικής διατριβής, επιχειρείται η ολιστική προσέγγιση της Μεσοελλαδικής (ΜΕ) εποχής στο Άργος, με έμφαση στη ΜΕ I-II (π. 2100-1800 π.Χ), και υπό το πρίσμα των νεώτερων δεδομένων που προέκυψαν από τη μελέτη αδημοσίευτου υλικού των ανασκαφών του Fr. Croissant (1966-1974) στη Νότια Συνοικία. Σκοπός είναι να αναδειχθεί η σημασία της μελέτης του πρώιμου ΜΕ πολιτισμού, ο οποίος παραδοσιακά περιγράφεται με όρους ανέχειας, και πολύ περισσότερο να συζητηθεί η θέση του Άργους στην ευρύτερη περιοχή της αργολικής πεδιάδας.

Με βάση την συνδυαστική εξέταση της στρωματογραφίας και της κεραμικής, κατέστη δυνατός ο διαχωρισμός τεσσάρων φάσεων κατοίκησης (Νότια Συνοικία I-IV), οι οποίες εκτείνονται από τη ΜΕ I έως και την πρώιμη ΜΕ III, και μίας ακόμη (Νότια Συνοικία V), η οποία χρονολογείται στη μεταβατική ΜΕ III-ΥΕ I περίοδο, κατά τη διάρκεια της οποίας η περιοχή προσλαμβάνει αποκλειστικά ταφική χρήση.

Για κάθε φάση, η ανάλυση επικεντρώθηκε στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κατοίκησης και των ταφικών πρακτικών, με ιδιαίτερη έμφαση στην σύγκριση μεταξύ της Νότιας Συνοικίας και των υπόλοιπων οικιστικών πυρήνων του Άργους, πρωτίστως της Ασπίδας, αλλά και μεταξύ του Άργους και των άλλων αργολικών θέσεων, κυρίως της Λέρνας και της Ασίνης. Η αντιπαραβολή αυτή αποκάλυψε την ύπαρξη διαφορετικών στρατηγικών ως προς την διαχείριση του παραγωγικού πλεονάσματος, την διαφοροποιημένη συμμετοχή των επιμέρους πληθυσμιακών ομάδων στα εξωτερικά δίκτυα των επαφών, κυρίως με την Αίγινα και την Κρήτη, καθώς και σημαντικές ταφικές διαφοροποιήσεις, ιδίως ως προς την επιλογή χώρων ταφής εκτός του οικισμού. Τα αποτελέσματα αυτά ενισχύουν το ενδεχόμενο της ύπαρξης οριζόντιων ή/και κάθετων κοινωνικών διαφοροποιήσεων, θέτοντας έτσι υπό αμφισβήτηση την παραδοσιακή θεώρηση περί οικονομικής και κοινωνικής στασιμότητας των πρώιμων ΜΕ κοινοτήτων.

Παράλληλα, με βάση τις ενδείξεις από το Άργος συζητείται η δυνατότητα διοργάνωσης συλλογικών συνεστιάσεων, οι οποίες λειτούργησαν όχι μόνο ως πεδίο σύσφιξης των κοινωνικών σχέσεων αλλά και όξυνσης των ανταγωνισμών, στην διάρκεια της πρώιμης και της ύστερης ΜΕ περιόδου. Τέλος, με αφορμή την τοπολογική και τεχνολογική εξέταση των

χαρακτηριστικών της ΜΕ I-II κεραμικής από τη Νότια Σουνοκία, διατυπώνονται ορισμένα συμπεράσματα που αφορούν την οργάνωση της παραγωγής της κεραμικής στην αργολική πεδιάδα, τα οποία αμφισβητούν ακόμη και σύγχρονες ερμηνείες, στις οποίες τονίζεται η έλλειψη τεχνολογικής εξειδίκευσης, εξαιτίας της περιορισμένης παρουσίας του κεραμικού τροχού στην κατασκευαστική διαδικασία των αγγείων.

Balitsari Anthoula: «ARGOS. The Middle Helladic (MH) origins of a diachronic Argive site. New evidence for the MH I-II period from the South Quarter»

The present thesis attempts a holistic approach of the Middle Helladic (MH) period in Argos, mainly of the MH I-II phase (ca. 2100-1800 BC), under the light of the new evidence deriving from the thorough examination of the unpublished material from Fr. Croissant's excavations (1966-1974) at the South Quarter of the modern town. The main aim is to highlight the importance of research of the early MH culture, which is traditionally described in terms of material poverty, and to discuss the significance of Argos in the wider region of Argolid.

The combined examination of both pottery and stratigraphy enabled the identification of four distinct phases of habitation (South Quarter I-IV), dated from MH I to early MH III, and a fifth one (South Quarter V), dated to the MH III-LH I transition, when the area was used exclusively for burials.

For each phase, the research focused on the particular characteristics of the settlement and the burial record, with special emphasis placed upon the comparison between different habitation areas of Argos, most importantly between the South Quarter and the Aspis, as well as between Argos and other Argive sites, mainly Lerna and Asine. The comparative analysis revealed important differences, related to the management of the production surplus, the participation in the external networks, mainly with Aigina and Crete, and the treatment of the dead, the latter in conjunction with the presence of formal burial grounds outside the settlements. The results of this analysis support the existence of social differentiation (horizontal and/or vertical) and put into question the traditional belief for social and economic stagnation of the early MH societies.

Moreover, evidence for collective eating and drinking in Argos, during the early and late MH period, are taken into serious consideration since they

represent important fields of action where social cohesion and/or competition was promoted. Finally, given the combined examination of MH I-II pottery of the South Quarter, both in stylistic and technological terms, some remarks are drawn for the organization of the pottery production in the Argolid plain that put into question even modern approaches, according to which the limited use of potter's wheel indicates the overall lack of technological specialization.